

POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania J. D.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 października 2016 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 8 lipca 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 lipca 2015 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 10 kwietnia 2014 r. i oddalił odwołanie J. D. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z dnia 21 października 2013 r. odmawiającej prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie: 1) art. 32. ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej jako ustawa emerytalna) w związku z § 1 ust. 1 i § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (dalej jako rozporządzenie), przez uznanie, że wykonywana przez ubezpieczonego praca w charakterze ślusarza remontowego

nie może być uznana za pracę w warunkach szczególnych wobec: a) zaniechania rozważenia wykładni pojęcia „oddział będący w ruchu” z pkt 25 Działu XIV wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia w kontekście możliwości zakwalifikowania do wymienionej w tej jednostce redakcyjnej kategorii prac prowadzących się do naprawy urządzeń dołowych - maszyn górniczych i budowlanych, a także konstrukcji i sprzętu do wykonawstwa i transportu betonu, wykonywanych w ramach zakładu pracy będącego przedsiębiorstwem górniczym, b) zaniechania dokonania oceny pracy wykonywanej faktycznie przez ubezpieczonego w kontekście całokształtu wykazu prac w szczególnych warunkach wymienionych w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego; 2) art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej w związku z § 1 ust. 1 oraz § 4 ust. 1 rozporządzenia przez uznanie, że ubezpieczony nie wykazał okresu 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez orzeczenie o oddaleniu w całości apelacji organu rentowego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, tj. § 1 ust. 1 oraz § 4 ust. 1 rozporządzenia w powiązaniu z działem XIV wykazu A stanowiącego załącznik do tego rozporządzenia. W ocenie skarżącego, „praca przy wydobywaniu węgla jest pracą w ruchu ciągłym, a co za tym idzie prace pomocnicze w tym remontowo-budowlane na powierzchni winny być uznawane również na oddziałach będących w ruchu, ponieważ ruch ciągły przedsiębiorstwa przy wydobywaniu węgla wymaga stałego współdziałania pracowników remontowo-budowlanych. W związku z koniecznością utrzymania w ruchu urządzeń, ich bieżąca konserwacja i naprawy odbywa się również w ruchu”. Ponadto, zdaniem skarżącego, zachodzi konieczność odpowiedzi na pytanie, czy w wypadku gdy określone stanowisko pracy literalnie nie jest przypisane do konkretnej branży, możliwe jest uznanie, że praca ta jest pracą wykonywaną w warunkach szczególnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wywodu prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Odwołanie się do przesłanki potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Skarżący nie zdołał wykazać tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa.

Wbrew wywodom skarżącego, formułowane przez niego wątpliwości interpretacyjne stanowiły niejednokrotnie przedmiot rozważań Sądu Najwyższego. W orzecnictwie tego Sądu podkreśla się, że uznanie prac wymienionych w wykazie A dziale XIV poz. 25 rozporządzenia za wykonywane w szczególnych warunkach nie jest uzależnione od świadczenia pracy w ruchu ciągłym, ale od jej wykonywania bez przerywania ruchu pracujących i poddawanych bieżącej naprawie i konserwacji urządzeń będących w ruchu (por. np. wyrok z dnia 6 lutego 2013 r., I UK 490/12, LEX nr 136194). Z tego względu pojęcie prac „na oddziałach będących w ruchu” powinno być wykładane z uwzględnieniem miejsca ich wykonywania, a nie funkcjonalnie, to jest jako prace, które (bez względu na warunki, w których są wykonywane) służą jedynie jednostce organizacyjnej (zespółowi osób) normalnie wykonującej prace w szczególnych warunkach (por. np. wyrok z dnia 11 grudnia 2014 r., I UK 162/14, LEX nr 1622303). Przyjmuje się również, że przynależność pracodawcy do określonej gałęzi gospodarki (branży) ma znaczenie istotne i nie można dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały przypisane w tym akcie prawnym. Jedynie wyjątkowo, w sytuacji, gdy stopień szkodliwości czy uciążliwości danego rodzaju pracy nie wykazuje żadnych różnic w zależności od branży, w której jest ona wykonywana, brak jest podstaw do zanegowania świadczenia jej w warunkach szczególnych tylko dlatego, że w załączniku do rozporządzenia została przyporządkowana do innego działu (por. np. wyroki z dnia 6 lutego 2014 r., I UK 314/13, OSNP 2015 nr 5, poz. 66 oraz z dnia 13 lipca 2016 r., I UK 218/15, niepublikowany).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.